

Radim Polčák, Pavel Koukal, Rudolf Leška,
Matěj Myška, Jiří Hrabánek, Jan Zibner, Michal Šalomoun,
Michal Koščík, Petr Prchal, Jan Barták, Martin Valoušek,
Dominika Collett, Pavel Mates, Jan Tuláček

AUTORSKÝ ZÁKON

Praktický komentář s judikaturou

podle stavu k 1. dubnu 2020

s předmlouvou prof. Jiřího Malenovského

Leges

Vzor citace:

Polčák, R. a kol.: Autorský zákon. Praktický komentář s judikaturou. Praha: Leges, 2020, 864 s.

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Polčák, Radim, 1978-

Autorský zákon : praktický komentář s judikaturou / s předmlouvou Jiřího Malenovského ; Radim Polčák, Pavel Koukal, Rudolf Leška, Matěj Mýška, Jiří Hrabánek, Jan Zibner, Michal Šalomoun, Michal Košík, Petr Prchal, Jan Barták, Martin Valoušek, Dominika Collett, Pavel Mates, Jan Tuláček.

-- Vydání první. -- Praha : Leges, 2020. -- 864 stran. -- (Komentátor)

Částečně souběžný anglický text

Obsahuje bibliografické odkazy a rejstřík

ISBN 978-80-7502-391-9 (vázáno)

* 347.78 * 347.951 * (437.3) * (094.5) * (0.072)

- autorské právo -- Česko

- soudní rozhodnutí a stanoviska -- Česko

- zákony

- komentáře

347.7 - Obchodní právo. Finanční právo. Právo průmyslového vlastnictví.

Patentové právo. Autorské právo [16]

Vydalo Nakladatelství Leges, s. r. o., Lublaňská 4/61, Praha 2,

v roce 2020 jako svou 592. publikaci.

Edice Komentátor

Vydání první

Návrh obálky Michaela Vydrová

Redakce Mgr. Michaela Jartymová

Sazba Lucie Kuthanová

Tisk PBtisk, a. s., Příbram

www.knihyleges.cz

© Radim Polčák, Pavel Koukal, Rudolf Leška, Matěj Mýška, Jiří Hrabánek, Jan Zibner, Michal Šalomoun Michal Košík, Petr Prchal, Jan Barták, Martin Valoušek, Dominika Collett, Pavel Mates, Jan Tuláček, 2020

ISBN 978-80-7502-391-9

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
právnícké fakulty MU

6.08.2020 / 1175 020

Obsah

Seznam zkratk	13
Předmluva	21
Foreword	25
ČÁST PRVNÍ PRÁVO AUTORSKÉ A PRÁVA S NÍM SOUVISEJÍCÍ	31
§ 1 Předmět úpravy	31
HLAVA I PRÁVO AUTORSKÉ	39
Díl 1 Předmět práva autorského	39
§ 2 Autorské dílo	39
§ 3 Výjimky z ochrany podle práva autorského ve veřejném zájmu	67
§ 4 Zveřejnění a vydání díla	72
Díl 2 Autorství	78
§ 5 Autor	78
§ 6 Zákonná domněnka autorství	79
§ 7 Anonym a pseudonym	82
§ 8 Spoluautoři	85
Díl 3 Vznik a obsah práva autorského	95
Oddíl 1 Obecná ustanovení	95
§ 9 Vznik práva autorského	95
§ 10 Obsah práva autorského	101
Oddíl 2 Osobnostní práva	105
§ 11	105
Oddíl 3 Majetková práva	115
Pododdíl 1 Práva dílo užít	115
§ 12 Právo dílo užít	123
§ 13 Rozmnožování	129
§ 14 Rozšiřování	137
§ 15 Pronájem	140
§ 16 Půjčování	143
§ 17 Vystavování	145
Sdělování veřejnosti	145
§ 18 Obecná ustanovení	145
§ 19 Živé provozování a jeho přenos	163
§ 20 Provozování ze záznamu a jeho přenos	168
§ 21 Vysílání rozhlasem nebo televizí	172
§ 22 Přenos rozhlasového nebo televizního vysílání	179
§ 23 Provozování rozhlasového či televizního vysílání	185

Pododdíl 2	Jiná majetková práva	224
§ 24	Právo na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého	224
§ 25	Právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu	231
§ 25a	Právo na odměnu v souvislosti s pronájmem originálu nebo rozmnoženiny díla	243
Oddíl 4	Společná ustanovení pro majetková práva	245
§ 26	245
Oddíl 5	Trvání majetkových práv	256
§ 27	256
Oddíl 6	Osiřelé dílo	262
§ 27a	262
§ 27b	267
§ 28	269
Oddíl 7	Volné dílo	269
§ 29	270
Díl 4	Výjimky a omezení práva autorského	270
Oddíl 1	Obecné ustanovení	270
§ 29	270
Oddíl 2	Volná užití a zákonné licence	290
§ 30	Volná užití	290
§ 30a	Rozmnožování na papír nebo na podobný podklad	299
§ 30b	Předvedení nebo oprava přístroje	304
§ 31	Citace	306
§ 32	Propagace výstavy uměleckých děl a jejich prodeje	316
§ 33	Užití díla umístěného na veřejném prostranství	319
§ 34	Úřední a zpravodajská licence	324
§ 35	Užití díla v rámci občanských či náboženských obřadů nebo v rámci úředních akcí pořádaných orgány veřejné správy, v rámci školních představení a užití díla školního	335
§ 36	Omezení práva autorského k dílu soubornému	345
§ 37	Knihovní licence	349
§ 37a	Licence pro určitá užití osiřelého díla	354
§ 38	Užití originálu nebo rozmnoženiny díla výtvarného, fotografie nebo díla vyjádřeného postupem podobným fotografii jeho vystavením	358
§ 38a	Licence pro dočasné rozmnoženiny	360
§ 38b	Licence pro fotografickou podobiznu	372
§ 38c	Nepodstatné vedlejší užití díla	374
§ 38d	Licence k dílům užitého umění a dílům architektonickým	377
§ 38e	Licence pro sociální zařízení	382

§ 38f	Licence pro společné domovní antény	385
§ 38g	Licence pro karikaturu a parodii	390
§ 39	Licence pro osoby se zdravotním postižením	395
§ 39a	Licence pro určitá užití díla ve prospěch osob se zrakovým postižením nebo osob s jinými poruchami čtení	401
§ 39b	Povinnosti oprávněného poskytovatele	410
Díl 5	Ochrana práva autorského	412
§ 40	412
§ 41	431
§ 42	437
§ 43	440
§ 44	449
§ 45	451
Díl 6 (zrušen)	455
Díl 7	Zvláštní ustanovení o některých dílech	456
§ 58	Zaměstnanecké dílo	456
§ 59	Kolektivní dílo	479
§ 60	Školní dílo	489
§ 61	Dílo vytvořené na objednávku a soutěžní dílo	499
Dílo audiovizuální	513	
§ 62	Obecná ustanovení	513
§ 63	Autor audiovizuálního díla	518
§ 64	Díla audiovizuálně užitá	522
Počítačové programy	524	
§ 65	Obecná ustanovení	524
§ 66	Omezení rozsahu práv autora k počítačovému programu	529
HLAVA II	PRÁVA SOUVEJŠÍJÍCÍ S PRÁVEM AUTORSKÝM	541
Díl 1	Práva výkoného umělce k uměleckému výkonu	541
§ 67	Umělecký výkon a výkoný umělec	541
§ 68	Společný zástupce výkoných umělců	543
§ 69	Obsah práva výkoného umělce	543
§ 70	Osobnostní práva výkoného umělce	544
§ 71	Majetková práva výkoného umělce	545
§ 72	Úplatná zákonná licence	546
§ 72a	Odstoupení od smlouvy pro nečinnost výrobce	548
§ 72b	Opatření k vyvážení smluvních závazků	548
§ 73	Trvání majetkových práv výkoného umělce	549
§ 74	Použití úpravy hlavy I	550
Díl 2	Právo výrobce zvukového záznamu k jeho záznamu	550
§ 75	Zvukový záznam a jeho výrobce	550

§ 76	Obsah práva výrobce zvukového záznamu	551
§ 76a	Povinnosti výrobce zvukového záznamu v souvislosti s roční doplňkovou odměnou	552
§ 77	Trvání práva výrobce zvukového záznamu	553
§ 77a		553
§ 78	Použití úpravy hlavy I	554
Díl 3	Právo výrobce zvukové obrazového záznamu k jeho prvotnímu záznamu	554
§ 79	Zvukové obrazový záznam a jeho výrobce	554
§ 80	Obsah práva výrobce zvukové obrazového záznamu	555
§ 81	Trvání práva výrobce zvukové obrazového záznamu	556
§ 82	Použití úpravy hlavy I	556
Díl 4	Právo rozhlasového a televizního vysílatele k jeho vysílání	557
§ 83	Vysílání a vysílatel	557
§ 84	Obsah práva vysílatele	559
§ 85	Trvání práva vysílatele	563
§ 86	Použití úpravy hlavy I	564
Díl 5	Právo nakladatele	567
§ 87		567
Díl 6	Právo prvního zveřejnitel	572
§ 87a		572
HLAVA III	ZVLÁŠTNÍ PRÁVO POŘIZOVATELE DATABÁZE	575
§ 88	Vymezení pojmu	575
§ 88a		583
§ 89	Pořizovatel databáze	591
§ 90	Obsah zvláštního práva pořizovatele databáze	596
§ 91	Omezení zvláštního práva pořizovatele databáze	604
§ 92	Bezúplatné zákonné licence	608
§ 93	Trvání zvláštního práva pořizovatele k databázi	612
§ 94	Použití úpravy hlavy I	613
HLAVA IV	KOLEKTIVNÍ SPRÁVA	616
Díl 1	Obecná ustanovení	616
§ 95	Kolektivní správa	616
§ 95a	Kolektivní správce	619
Díl 2	Oprávnění ke kolektivní správě	625
§ 96	Žádost o udělení oprávnění	625
§ 96a	Rozhodnutí o udělení oprávnění	628
§ 96b	Prokazování bezúhonnosti	635
§ 96c	Odnětí oprávnění	637
Díl 3	Členství a organizační struktura kolektivního správce	640
§ 96d	Členství	640

§ 96e	Orgány kolektivního správce	642
§ 96f	Nejvyšší orgán	643
§ 96g	Člen vedení kolektivního správce	646
§ 96h	Kontrolní komise	648
Díl 4	Výkon kolektivní správy	649
Oddíl 1	Obecná ustanovení	649
§ 97		649
§ 97a	Závazky mezi kolektivním správcem a nositelem práv	652
§ 97b	Informace poskytované nositelům práv	657
§ 97c	Seznamy kolektivního správce	658
Oddíl 2	Práva kolektivně spravovaná	660
§ 97d	Povinná kolektivní správa	660
§ 97e	Rozšířená kolektivní správa	664
§ 97f	Seznam děl na trhu nedostupných	668
Oddíl 3	Závazky mezi kolektivními správci	670
§ 97g	Vzájemné pověření kolektivních správců při výkonu kolektivní správy	670
§ 97h	Společný zástupce kolektivních správců	675
Oddíl 4	Uzavírání smluv s uživateli	678
§ 98		678
§ 98a		683
§ 98b		686
§ 98c	Povinnosti uživatelů a dalších osob v souvislosti s uzavíráním smluv	687
§ 98d	Omezení odpovědnosti uživatele	691
Oddíl 5	Sazby odměn	694
§ 98e	Obecná ustanovení	694
§ 98f	Postup sjednávání některých sazebníků	697
Oddíl 6	Správa příjmů z výkonu práv a příjmů z investování příjmů z výkonu práv	701
§ 99	Obecná ustanovení	701
§ 99a	Pravidla pro investování příjmů	704
§ 99b	Srážky z příjmů	705
	Rozdělování a výplata příjmů	707
§ 99c		707
§ 99d		711
§ 99e		713
Oddíl 7	Transparentnost kolektivní správy	715
§ 99f	Informace poskytované veřejnosti	715
§ 99g	Výroční zpráva	716
§ 99h	Informace poskytované jinému kolektivnímu správci	717

	§ 99i	Informace poskytované ministerstvu	718
	§ 99j	Informace poskytované na vyžádání	719
Oddíl 8		Licence pro více území k právům k užití hudebních děl online	721
	§ 100		722
	§ 100a	Způsobilost k poskytování licencí	736
	§ 100b	Smlouva mezi kolektivními správci o poskytování licencí	743
	§ 100c	Povinnost na dožádání uzavřít smlouvu o poskytování licencí	753
	§ 100d	Informační povinnosti	762
	§ 100e	Poskytování informací o užití a fakturace	769
	§ 100f	Výplata příjmů z výkonu práv	779
	§ 100g	Výjimka pro rozhlasové a televizní vysílatele	785
Oddíl 9		Postupy pro řešení sporů	791
	§ 101	Využití prostředníka	791
	§ 101a	Seznam prostředníků	793
	§ 101b	Rozhodnutí o zápisu do seznamu prostředníků	795
	§ 101c	Hostující prostředník	796
	§ 101d	Změny zapsaných údajů	798
	§ 101e	Zrušení rozhodnutí o zápisu a výskrtnutí ze seznamu prostředníků	799
	§ 101f	Postup při využití prostředníka	801
	§ 101g	Vyřizování stížností kolektivním správcem	806
Díl 5		Dohled nad kolektivními správci	807
	§ 102		807
	§ 102a	Přeshraniční spolupráce orgánů dohledu	808
Díl 6		Poskytování oprávnění k výkonu práv k užití osiřelých děl a jiných osiřelých předmětů ochrany	810
	§ 103		810
Díl 7		Nezávislý správce práv	817
	§ 104		817
	§ 104a		818
	§ 104b	Seznam nezávislých správců práv	818
HLAVA V		SOUBĚH OCHRANY	820
	§ 105		820
HLAVA VI		PŘĚSTUPKY	825
	§ 105a	Přestupky fyzických osob	826
	§ 105b	Přestupky právnických a podnikajících fyzických osob	828
	§ 105ba	Přestupky kolektivních správců	830
	§ 105bb	Přestupky nezávislých správců práv	835

	§ 105c	Společná ustanovení k přestupkům	836
	§ 105d		837
HLAVA VII		USTANOVENÍ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ	838
	§ 106	Ustanovení přechodná	838
	§ 107	Ustanovení závěrečná	844
ČÁST DRUHÁ		ZMĚNA ZÁKONA O OCEŇOVÁNÍ MAJETKU	851
	§ 108		851
ČÁST TŘETÍ		(zrušena)	852
ČÁST ČTVRTÁ		(zrušena)	852
ČÁST PÁTÁ		ZMĚNA ŽIVNOSTENSKÉHO ZÁKONA	852
	§ 111		852
ČÁST ŠESTÁ		ZMĚNA ZÁKONA O DANÍCH Z PŘÍJMŮ	853
	§ 112		853
ČÁST SEDMÁ		(zrušena)	853
ČÁST OSMÁ		ZMĚNA ZÁKONA O HROMADNÉ SPRÁVĚ AUTORSKÝCH PRÁV A PRÁV AUTORSKÉMU PRÁVU PŘÍBUZNÝCH	854
	§ 114		854
ČÁST DEVÁTÁ		(zrušena)	854
ČÁST DESÁTÁ		ZMĚNA ZÁKONA O PROVOZOVÁNÍ ROZHLASOVÉHO A TELEVIZNÍHO VYSÍLÁNÍ	854
	§ 116		854
ČÁST JEDENÁCTÁ		ZRUŠOVACÍ USTANOVENÍ	854
	§ 117		854
ČÁST DVANÁCTÁ		ÚČINNOST	855
	§ 118		855
Věcný rejstřík			857

zákon o zadávání veřejných zakázek, ZVZ

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

zákon o zvláštních řízeních soudních, ZŘS

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

zákon o zaměstnanosti

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

zákoník práce, ZP

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

ZdrSI

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)

ZOK

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Ženevská úmluva

Úmluva o ochraně výrobců zvukových záznamů proti nedovolenému rozmnožování jejich zvukových záznamů ze dne 29. 10. 1971

živnostenský zákon, ŽZ

Zákon č. 453/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Předmluva

Nakladatelství Leges přichází na trh s právníckou literaturou se střízlivě formulovaným titulem (dále jen „Komentář“), ale s encyklopedickým obsahem. Jednému zákonu se věnuje víc než 800 tištěných stran textu. Dlužno dodat zákonu nevědnému. Jeho neskromným cílem je vytvořit v České republice normativní prostředí pro „pěstování kreativity“ (s. 34).

Zvláštnosti autorského práva jsou početné. Většinu z nich pojmenovává R. Polčák na prvních desítkách stran Komentáře: autorské právo bourá odvěké rozdělení práva na soukromé a veřejné, působí v podmínkách mnohdy hlubokých rozdílů v přístupu kontinentální a anglosaské doktriny, má výrazný ústavněprávní přesah a ovlivňuje tak výkon konkurujících základních práv a svobod obrovských skupin osob. Klopýtá za překotným rozvojem informačních technologií, což vyvolává turbulence v jeho pojmech a institutech. Je nerozdělitelným celkem složeným z mnohostranných mezinárodních úmluv, z nichž některé se zrodily v dobách našich praparodičů, četných recentních instrumentů unijního práva i národních právních předpisů.

Jinými slovy, práce s autorským zákonem vyžaduje od jeho komentátorů škálu specifických znalostí, a to nejen právnických, teoretický nadhled i systematické myšlení. Je to zkrátka práce pro právníckou elitu.

V r. 2013 jsem publikoval v Právniku reflexivní stať o legitimitě a výkladu české Ústavy. Zaujal jsem v něm poměrně kritické stanovisko k hypertrofii ústavních komentářů, jež se navíc vyhýbají vzájemným polemikám, a tak se místo soutěže myšlenek nabízejí politikům coby privilegovaným konzumentům Ústavy souběžné, rozdílné návody k jejímu použití. Ti pak jednotlivých doktrinárních výkladů účelově využívají, ba zneužívají k prosazování svých partikulárních politických zájmů, někdy na újmu hodnot demokracie i dělby moci. Komentáře k Ústavě tak v posledku nejsou schopny významně kompenzovat absenci porozumění Ústavě, nýbrž disponují spíše určitou negativní kapacitou její správný výklad rozkolísat.

Rovněž komentář Leges vstupuje do prostoru, který v minulosti obsadil jiný komentář k autorskému zákonu, sepsaný I. Telcem a P. Tāmou v r. 2007 pro nakladatelství C. H. Beck. Chci zdůraznit, že své výše načrtnuté názory k početným komentářům k Ústavě v žádném případě nevztahuji na koexistenci dvou komentářů k autorskému zákonu. Na rozdíl od komentářů k Ústavě, jež jsou ve významné míře určeny politické mocí, směřují komentáře k autorskému zákonu hlavně k právnímu profesionálům. Ti si v zájmu kvality svých odborných výstupů zajisté zaslouží čerpat z promyšlených idejí, jimiž nový Komentář doslova pře-

téka. Srovnávání i příležitostná kritika komentáře Telce a Tůmy mu nechybějí. Soutěž myšlenek tak novým titulem určitě není zanedbána.

Autorský kolektiv Komentáře je úctyhodný. Čítá hned čtrnáct jmen. Způsoby i formy komentování jednotlivými spoluvůrci se pochopitelně nemálo liší. Např. R. Leška nabízí britský styl právního praktika, R. Polčák ukotvuje své úvahy v teorii práva, pojímané navíc souvztažně s navazujícími sociálními vědami. P. Koukal zase přispívá důsledným a hojným citováním judikátů, které často komentovanou otázku „nasvěčují“ z různých stran. Pluralita v přístupu celému Komentáři neublíží. Naopak navozuje komplementaritu mezi autory v případech, kdy se vyjadřují ke stejnému problému v různých úhlech pohledu, v různé míře abstrakce i v jinak definovaných souvislostech.

Poté, když jsem v r. 2004 po přijetí ČR do Evropské unie vstoupil mezi soudce jejího Soudního dvora, nabíhaly mi ve zvýšené míře předběžné otázky vztahující se k ochraně duševního vlastnictví a hlavně k autorskému právu. Šlo spíše o shodu okolností než o cílenou personální volbu. Tak tomu prostě u soudů s obecnou věcnou příslušností bývá. Jako soudce zpravodaj jsem zatím příslušným senátům předložil postupně návrhy skoro padesáti rozsudků, které Komentář v rozličných souvislostech zmiňuje, vysvětluje i hodnotí. Namátkou zmíním *SGAE*, jež odhalil nesoulad odpovídající české úpravy (s. 190), *Promusicae*, *Infopaq*, *Football Association Premier League*, *Padawan*, *Airfield*, *Scarlet Extended*, *Painer*, *VEWA*, *Luksan*, *VG Wort*, *ITV Broadcasting*, *UPC Telekabel Wien*, *Svensson*, *Hewlett-Packard*, *EGEDA*, *Reha Training*, *Soulier et Doko*, *VCAS*, *Bastei Lübbe* a konečně nejnovější *Cofemel*, jež byl vyhlášen v září 2019.

Určitě mě naplňuje spokojeností, že můj odborný intelektuální vklad byl užitečný v tom smyslu, že nastínil řešení dotažená do konečné podoby ve vyhlášených rozhodnutích a že tato rozhodnutí jsou následně odpovědně zohledňována národními soudy i akademiky. Komentář se k citovaným i dalším judikátům vyjadřuje na mnoha místech a různým způsobem. Přebíhá neutrální a věrný popis jejich obsahu, spojený s „dovysvětlením“ hlavních tezí či právních vět. Někdy je komentátor dokonce chrání před desinterpretací v českém prostředí (viz rozsudky *ACI Adam* a *Stichting de Thuiskopie* na s. 77).

Ojedinele a legitimně v Komentáři zaznívají pochybnosti. P. Koukal konstatuje, že z rozsudků SDEU vyplývá, že z hlediska sdělování díla veřejnosti neexistuje podstatný rozdíl mezi prostým linkem a tzv. embedded linkem. Zatímco ve druhém z nich se podle něj zpřístupňuje dílo, v prvním jen informace o něm. Rozdíl tak existuje (s. 151). Výjimečně příslušný komentátor projevuje kategorický nesouhlas a závěry určitého rozsudku SDEU zavrhuje. To je případ rozsudku *SBS Belgium*, jež R. Leška poněkud příkře hodnotí jako „evidentně nesprávný“ (s. 183). Cílem mého úvodu není polemizovat, dovoluji si však

podotknout, že citovaný rozsudek se snad může jevit jako „nesprávný“ v souvislostech určených R. Leškou, nikoli ovšem v proudu ustálené judikatury SDEU. Ta zahrnuje i pojem „nové veřejnosti“, potvrzený nejméně dvakrát velkým senátem, nezávisle na tom, že jej sám R. Leška považuje za „mylný“ (s. 183). Ostatně si určitě všiml v rozsudku *SBS Belgium* bodů 32 a 33, které otevírají předkládacímu soudu cestu k diametrálně odlišnému závěru. Odkaz na tuto „únikovou cestu“, kterou SDEU nabídl, by Komentáři v zájmu objektivit a nestrannosti slušel.

Čtěl bych ovšem představit právě kritizovaný rozsudek v logice řízení o předběžných otázkách. SDEU se v tomto řízení sice vyslovuje v souvislostech konkrétního případu před předkládacím soudem, ale primárně podává obecný výklad aplikovaných ustanovení unijního práva. Jeho rozsudky tak mají široký precedenční dopad. V tomto smyslu jsou podstatně principiální rozsudky, které podají hlavní prvky požadované interpretace a ponechávají relativní volnost národním zákonodárcům i nejvyšším soudům členských států, aby jim uzpůsobili vnitrostátní právní prostředí.

Nelze nicméně bránit nižším soudům, aby pozdějším podáním dalších předběžných otázek vyjádřily své pochybnosti o souladu národního legislativního prostředí s uvedenými principiálními judikáty SDEU a pokusily se „kartou“ jeho dalšího rozsudku „přebít“ zákon nebo judikaturu svého nadřízeného soudu. Takovými dodatečnými předběžnými otázkami je SDEU vtahován do zvláštností dané národní situace a je nucen odpovídat, zda a v jaké míře jeho „velké“ principy platí též ve specifických vnitrostátních souvislostech, či naopak v jaké míře jsou tyto principy derogovány. Tento typ „druhotných“ předběžných otázek působí lucemburskému soudci problémy, neboť může vyvést ze situací „vyřizování účtů“ mezi hierarchicky pracujícími soudci daného členského státu, nebo bývá výrazem rezignace předkládacího soudece na odpovědnost sám rozhodnout. Uvedené dodatečné otázky požadují ve skutečnosti spíše aplikaci unijního práva než jeho interpretaci. K zasněžené aplikaci svých principů v konkrétním národním prostředí ale SDEU většinou nemává ani dostatek informací ani citlivosti. Někdy proto na uvedené otázky odmítne odpovědět a prohlásí žádost předkládacího soudu za nepřijatelnou, někdy na ně sice odpoví, ale zpravidla „neprincipiálně“. Druhou z uvedených variant představuje nejen kritizovaný rozsudek *SBS Belgium*, ale například i rakouský případ *AKM* (vysvětloval jsem jeden i druhý jednotlivě na konferencích ALAI v Bruselu a ve Vídni), nebo také věc *SCF* předložená turínským odvolacím soudem.

Úvod by nebyl úplný, kdybych neoceníl pochopení Komentáře pro jednotlivé aspekty vysoké ochrany autora a jeho práv, kterou prosazuje unijní právo. Autor stojí sám nebo spolu s jinými autory v první linii proti mase osob, které přitahuje cizí tvůrčí činnost a spojuje zájem užívat její výsledky pokud možno volně, bez

překážek, omezení a osobních investic, případně s nimi podnikat. Má k tomu ostatně stále více technických možností. Mladou generaci zpravidla charakterizuje větší „tah na branku“, otevřenost ducha, zvědavost, více volného času, ale také méně osobní odpovědnosti, jež přichází až později, se založením rodiny a pracovními povinnostmi i postavením. Rovněž méně disponibilních finančních prostředků k investicím v této „nehmotné“ oblasti. Neudivuje proto, že ochrana autorských práv je do jisté míry ohrožována sociálními tenzemi, které odrážejí rozdílné zájmy různých generací, a potažmo různých politických stran. Autorům je přitom třeba vytvořit náležitý motivační rámec k soustředěné tvůrčí činnosti, který není v uvedených sociálních i politických souvislostech samozřejmý.

Omezím se alespoň na poznámku k pojmu „dílo“, o němž obsáhle a zasvěceně referuje hlavně R. Polčák. Právě v tomto pojmu se ukazuje, jak unijní právo i SDEU berou ochranu autorů vážně. Unijní směrnice se sice vyhnuly jakékoli definici díla, nejasný prostor však postupně zaplňuje SDEU svými velkorýsnými judikáty. Sdílel příkladně, že pouhých jedenáct po sobě jdoucích slov v článku je způsobilých být kvalifikováno jako část díla (*Infopaq*), stejně jako portrétní fotografie nešťastné Nataši Kampusch (*Painer*). Ukázalo se proto jako praktičtější sdělovat, co dílem naopak není. Invence stran v řízeních před předkládajícími soudy totiž nezná mezí. Dílem není fotbalová hra (*Football Association Premier League*), chuť potravin (*Levola Hengelo*), nebo – jak SDEU upřesnil v citovaném rozsudku *Cofemel* – ani estetický vizuální efekt oděvu, který je nutně subjektivní povahy.

Blahopřeji autorskému kolektivu Komentáře i vydavateli Janu Tuláčkovi k původnímu tvůrčímu dílu o autorských dílech a ochraně autorů. Jaké setkání obecných autorských konceptů s jejich konkrétním autorským naplněním!

Jiří Malenovský
soudce SDEU

Foreword

Leges publishing house launches onto the market a new legal book. Behind the soberly phrased title (“The Commentary”) there is quite encyclopaedic content. More than 800 printed pages are devoted to a single Act. It must be added that to an unusual and an extraordinary Act. An Act that aims at establishing an appropriate normative environment for “fostering of creativity” in the Czech Republic (p. 34).

There are numerous peculiarities of copyright law. R. Polčák exposes most of them within the first dozens of pages of The Commentary: copyright breaks the old division of law into private and public and operates in conditions of profound differences between the approaches of the continental and the Anglo-Saxon doctrines. It has a significant constitutional overlap and affects thus the exercise of conflicting fundamental rights and freedoms of large groups of humans. It stumbles behind the rapid development of information technologies, which causes turbulence in its concepts and legal tools.

Copyright law is an indivisible whole composed of multilateral international conventions, some of which date back to the era of our great-grandparents, numerous recent instruments of EU law and national legislations. In other words, the professionals in copyright law are required to have a wide range of specific and not only legal knowledge, as well as theoretical insight and systemic thinking. It is simply a challenge for the legal elite.

In 2013, I published in *Právník (The Lawyer)* a reflective essay on the legitimacy and interpretation of the Czech Constitution. I took a rather critical stance on existing hypertrophy of doctrinal commentaries of this Constitution, which, moreover, avoid mutual polemics, and so, they offer often to politicians – the privileged “consumers” of the Constitution – parallel, mutually incompatible instructions how to use it. Those politicians then use or even misuse private doctrinal interpretations of the Constitution for protecting their particular political interests, sometimes to the detriment of the values of democracy and the separation of powers. Consequently, those doctrinal commentaries are not only unable to significantly remedy an insufficient understanding of the Constitution, but rather have an adverse capacity to blur its correct interpretation and application.

The Commentary published by Leges also enters the space that had previously been occupied by another Commentary on the Copyright Act, written by I. Telec and P. Tůma in 2007 for C. H. Beck publishing house. I would like to emphasise that my remark concerning parallel doctrinal Commentaries of the Czech Constitution do not in any way relate to the new coexistence of two